

Lausunto: Työllisyyspoliittinen tuki yhdistyksille ja säätiöille

[Lausunto - Lausuntopalvelu](#)

Onko ehdotus uudesta tuesta ja sillä tuettavasta toiminnasta kannatettava?

Kyllä, Ei, Osittain, Ei kantaa

Perustelut tiiviisti

Ehdotus uudesta tuesta on Lahden kaupungin näkemyksen mukaan pääsääntöisesti kannatettava. Yhdistyksille ja säätiöille kohdennettava tuki on tärkeässä asemassa, sillä nämä toimijat tekevät työtä tuelle määritellyn kohderyhmän parissa. Kuntouttavan työtoiminnan lakkauttamisen myötä esitetty tukimuoto toimii osittain korvaavana tukena työmarkkinoille suuntautuvien työllistämiseen tukea tarvitsevien asiakkaiden kohdalla. Toki on myös todettava, että uusi tukimuoto ei yksin ole riittävä korvaamaan kuntouttavan työtoiminnan poistumisen aiheuttamaa palveluvajetta.

Esitykseen liittyy useita keskeisiä tarkennustarpeita ja riskejä, jotka tulee huomioida jatkovalmistelussa. Esityksessä jää epäselväksi eri toimijoiden roolit, erityisesti suhteessa sosiaali- ja terveystalouteen sekä hyvinvointialueisiin. On tärkeää varmistaa, että monialainen palvelutarpeen arviointi toteutuu aidosti ja että asiakkaiden tuen kokonaisuus ei pirstaloitu. Tuen tulee täydentää olemassa olevaa palvelujärjestelmää, ei korvata puuttuvia sosiaali-, kuntoutus- tai lakisääteisiä työvoimapalveluja. Riskinä on, että toiminnalla paikataan rakenteellisia puutteita ilman riittävää vastuunjakoa ja resursointia.

Tuella avustettavan toiminnan hankkeistaminen voi olla haastavaa siihen nähden, kuinka paljon rahaa saadaan alueelle käyttöön. Koska esityksestä ei käy ilmi, miten suuri määräraha valtionosuutena kuhunkin kuntaan tulee, on vaikea arvioida sitä, mitä määrärahan lisäämisellä voidaan tosiasiallisesti järjestää.

1. Näkemyksenne tuen tarkoituksesta ja tuettavan toiminnan kohderyhmästä?

- Lakiin on suunniteltu määriteltävän, että tuella avustettavaan toimintaan ohjattaisiin pitkään työttömänä (vähintään 12 kuukautta viimeisen 14 kuukauden aikana) olleita työnhakijoita. Laki kuitenkin antaisi työvoimaviranomaiselle mahdollisuuden ohjata toimintaan myös vähemmän aikaa työttömänä työnhakijoina olleita, muuten heikommassa työmarkkina-asemassa olevia. Kohderyhmänä pidempään työttömänä olleet on hyvä ja em. lievennyksellä tarpeeksi laaja siihen, että työvoimaviranomainen voi tehdä tarkentavia kohderyhmämääryksiä alueellisten tarpeiden mukaisesti. Tuen on tarkoitus parantaa pitkään työttömänä olleiden työllistymisen edellytyksiä, mikä on

erittäin kannatettavaa, sillä työllisyyspalveluiden perustehtävä on työnvälitys ja tuettavaan toimintaan osallistuvien asiakkaiden ehkä pitkänkin aikavälin tavoitteissa tulee olla näkymä kohti avoimia työmarkkinoita.

2. Näkemyksenne tuen kohdentamisesta yhdistyksille ja säätiöille (108 §)?

- Yhdistykset ja säätiöt tuen saajina on kannatettavaa. Monet toimijat tekevät töitä jo tällä hetkellä tämän kohderyhmän parissa. Tuki mahdollistaa yhdistyksille ja säätiöille nykyistä monipuolisemman osallistumisen pitkään työttömänä olleiden työllistymisen tukemiseen ja edistämiseen kohti avoimia työmarkkinoita sekä antaa mahdollisuuden kehittää yhdistysten ja säätiöiden omaa toimintakykyä vastaamaan paremmin pitkään työttömänä olleiden tukemista kohti avoimia työmarkkinoita.

3. Näkemyksenne tuen hakijaa/saajaa koskevista edellytyksistä (109 §)?

- Vaatimus yhdistyksen tai säätiön toiminnan jatkumisesta vähintään vuoden ennen tuen hakemista on kannatettavaa, jotta työvoimaviranomaisen on mahdollista tuntea tai tutustua hakijan toimintaan ennen tuen myöntämistä arvioidessaan. Kannatettavaa on myös se, että myönnettävä tuki on harkinnanvarainen ja työvoimaviranomaisella on riittävästi harkintavaltaa arvioidessaan tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuutta, näin tulee huomioiduksi kunkin työllisyysalueen paikalliset tarpeet ja olosuhteet. Kuntouttavan työtoiminnan muutosten myötä on tunnistettavissa riski, että osa asiakkaista jää ilman tarkoituksenmukaista palvelua. Uuden tuen tulee vastata tähän palvelutarpeeseen riittävällä kattavuudella.

4. Näkemyksenne tuettavan toiminnan rajoituksista (110 §)?

- Rajoitukset ovat pääasiassa kannatettavia ja selkeitä.
- Taloudellisen toiminnan määritelmä kaipaa selkeytystä. Tuki kohdistunee työllistämistoimintaa toteuttavien henkilöiden palkkauskustannuksiin, joten miten tulkitaan yhdistyksen muiden toimintojen mahdollinen markkinoilla toimiminen (esim. kirpputoritoiminta osana työllistämistoimintaa).
- Pykälän mukaan tukea ei myönnetä eikä sitä saa käyttää toimintaan, johon on päällekkäinen rahoitus. Päällekkäisen rahoituksen määritelmää tulisi tarkentaa. Onko kunnan muu samalle toimijalle myönnettävä avustus tai tuki päällekkäinen, jos se kohdistuu esimerkiksi toimijan jonkin tapahtuman järjestämiseen tai toisen kuin tällä tuella palkattavan henkilön palkkauskustannuksiin (palkkatuki, kuntalisä yms.).

5. Näkemyksenne esityksessä kuvatusta tuettavasta toiminnasta? Onko tuettavaa toimintaa kuvattu riittävästi?

- On hyvä, ettei toiminnasta säädetä tarkkoja toiminnallisia määritelmiä, vaan eri hankkeet voivat keskittyä oman vahvuusalueen toteuttamiseen ja näin eri hankkeiden välillä voi ja saa olla toiminnallisia eroavaisuuksia, näin mahdollistetaan monipuolista

alueellista toimintaa ja työllistymistä tukevaa palvelutarjontaa kohderyhmään kuuluville työttömille.

Miten täydentäisitte tuettavan toiminnan kuvauksia (voitte kertoa myös esimerkkejä)?

- Esityksen mukaisella tuella on tarkoitus osaltaan korvata kuntouttavan työtoiminnan lakkaamista ja tuen tavoitteena on, että suurin osa tuettavaan toimintaan osallistuneista työttömistä siirtyisi työllistymispolullaan eteenpäin ja työllistyisi avoimille työmarkkinoille. Tuettavan toiminnan ja palvelujen tulisi olla työvoimaviranomaisten palveluja täydentäviä tukipalveluja. Kun toiminta on asiakkaille velvoittavaa, tulisi sen tosiasiallisesti edistää heidän työllistymisensä yleisiä edellytyksiä osana työvoimaviranomaisen palveluja.

6. Näkemyksenne tuen määrää ja kestoja koskevista ehdotuksista (111 §)?

- Ehdotukset tuen määrästä ja kestoista ovat kannatettavia. 100 prosentin tuki antaa useammalle toimijalle mahdollisuuden tuen hakemiseen ja käyttämiseen, kun omarahoitusosuutta ei tarvita.
- "Pykälän 3 momentissa rajoitettaisiin tuen myöntäminen enintään kolmen vuoden ajaksi kerrallaan. Työvoimaviranomainen voisi tämän jälkeen avata tuettavan toiminnan uudelleen hakuun" Epäselväksi jää, rajoittaako lakikirjaus rahoitushakujen järjestämisen korkeintaan 3 vuoden välein toteutettaviksi vai onko rahoitushakuja mahdollista järjestää useammin, mikäli sille on tarve.

7. Näkemyksenne työttömyysturvaa koskevista ehdotuksista?

- Ehdotuksen mukaan tuella järjestettävä toiminta olisi työnhakijaa velvoittavaa, kulukorvauksen osalta käytettäisiin harkintaa, olisi kannatettavampaa, jos kulukorvaus maksettaisiin kaikille, jotka velvoitetaan hankkeeseen työkokeiluun, uravalmennukseen eli muuhun kuin palkkatyöhön.
- Velvoittavuuteen kytkeytyvät seuraamukset edellyttävät erityistä huolellisuutta. Toiminnan tulee perustua yksilölliseen arvioon ja olla aidosti asiakkaan tilanteeseen sopivaa. Asiakkaiden erilaiset elämäntilanteet, toimintakyky ja mahdolliset esteet tulee huomioida ennen seuraamusten soveltamista.

8. Näkemyksenne esitysluonnoksessa olevista vaikutusarvioista?

- Uusi tuki aiheuttaa vaikutusarvioinnin mukaan hallinnollista työtä työvoimaviranomaisissa, ja hallinnollisen työn määrä arvioidaan lain valmistelussa melko vähäiseksi, mikä ei vastaa Lahden kaupungin näkemyksen mukaan todellisuutta. Laissa esitetään työvoimaviranomaiselle uutta tehtävää, joka sisältää uudenlaisen tukimallin suunnittelua, viestintää, haun avaamiseen liittyviä tehtäviä, myöntämistehtävän, maksamistehtävän, seuranta sekä vaikuttavuuden arviointia.

Tämä ei ole hallinnollisesti vähäistä työn määrän lisäystä, vaan vaatii paljon resursseja, joka ehdotuksessa oletetaan olevan valmiina alueilla, koska rahoitusta ei tälle resurssille ole ehdotuksen mukaan tulossa.

9. Mitä muuta haluatte lausua esityksestä?

- Tiedonsaantioikeuksien lisääminen lakiin on kannatettavaa, jotta tiedonkulku tuella rahoitettavaan toimintaan osallistuvien asiakkaiden tilanteista on joustavaa.
- Esityksestä ei selviä, miten valtionosuus jakaantuu työllisyysalueille, mitkä ovat mahdollisuudet saada rahoitusta, rahoituksen jakoperusteet. Epäselväksi jää myös, annetaanko määräraha kuntiin kohdennettuna vai valtionosuuden sisällä eli voiko käydä niin, että myönnetty raha päätyä muuhun käyttöön, kuin mikä oli lainsäätäjän ajatus käyttötarkoituksesta.